

 <p>Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Midden-Brabant</p>	<p>Postbus 1330 5004 BH Tilburg</p> <p>Tel: 013-5397194</p> <p>samenstelling: Jos Derksen</p>	<p>51</p>
--	---	------------------

**Berichten uit het SWV VO Midden-Brabant
oktober 2011**

Wat komt aan de orde?

- Verslag Conferentie Onderwijs dat past
- Scholing Kwaliteit Zorg- en adviesteams van start
- Studieochtend onderwijszorgprofielen
- Dag van de zorgcoördinator
- Uit de vissenkom in de rivier
- Het jongensprobleem in het onderwijs
- Autisme in partnerrelaties
- Debatavond jongeren als mantelzorger
- Week van het geld: schuldenproblematiek van jongeren
- Conferentie 'Ana Fien: waar ben ik' 3 november 2011
- Nieuwe website: stop je angst
- Praktijkonderwijs: "Doe eens gek; een passionele ontmoeting"
- Drie rapporten over Passend Onderwijs
- Belangrijke data

Verslag Conferentie Onderwijs dat past

Op maandag 12 september jl. werd in Berkel-Enschot een conferentie gehouden over Passend Onderwijs. Met meer dan 250 deelnemers was de belangstelling groot.

De zaal was een brede mixture van de diverse geledingen uit het onderwijs.

De lastige thema's van Passend onderwijs kwamen vrijwel allemaal langs: ouders, speciale voorzieningen, middelen verdeling, positie van de leraar. Hoofdgast was minister van Bijsterveldt, die vooral aangaf dat er talrijke mogelijkheden waren om in de toekomst in de regio veel meer maatwerk te kunnen bieden. Tegelijkertijd gaf ze ook aan dat er grenzen zijn bij de invoering van Passend Onderwijs.

Het moet passen binnen de wettelijke mogelijkheden en het moet met minder geld.

Na het plenaire gedeelte waren er zes workshops.

Via deze link komt u bij de verslagen van deze conferentie.

<http://www.omo.nl/Activiteitenagenda/Raad-van-bestuur/Paginas/Conferentie-Onderwijs-dat-past.aspx>

Scholing Kwaliteit Zorg en adviesteams van start

In voorgaande berichten hebben wij u geïnformeerd over het onderzoek dat het Nederlands Jeugdinstituut uitgevoerd heeft bij de zorg- en adviesteams van de scholen in het SWV VO Midden-Brabant en SWV VO De Langstraat. Centrale vraag was hoe staat het met de kwaliteit van de zorg- en adviesteams en welke verbeterpunten kunnen aangebracht worden. Het NJi heeft zelf naar iedere school voor voortgezet onderwijs gerapporteerd en naar de regio als geheel. Op basis van de aanbevelingen voor de regio is scholingsaanbod ontwikkeld voor de vertegenwoordigers van de scholen en de instellingen voor zorg en jeugdhulpverlening. Op dinsdag 26 september en donderdag 17 november vinden er twee studiedagen plaats.

Aan de orde komen in ieder geval onderwerpen als: de kwaliteit van de zorg- en advies-teams, de positie van de voorzitter en de zorgcoördinator, de routing binnen de zorgstructuur en het tot stand brengen van doorgaande zorglijnen. Veel aandacht zal gegeven worden aan handelingsgericht werken binnen de teams. Het gaat er dan om welke concrete handelingsafspraken kunnen gemaakt worden naar aanleiding van de hulpvraag van de leerling.

Studieochtend Onderwijzorgprofielen woensdag 5 oktober 2011

De projectleiding Passend Onderwijs Midden-Brabant heeft het initiatief genomen om een studieochtend te organiseren over de Onderwijzorgprofielen. Aan deze ochtend nemen vertegenwoordigers deel van WSNS Tilburg, Moergestel-Oisterwijk en Goirle, Alphen, Riel en Tilburg, het REC Midden-Brabant en het SWV VO Midden-Brabant.

Deelnemers worden door Jos van der Pluijm bijgepraat over recente ontwikkelingen Passend Onderwijs en de plaats van de onderwijzorgprofielen.

De vertegenwoordigers informeren elkaar over de activiteiten binnen de verbanden. Samen wordt verkend wat de meerwaarde is van de onderwijzorgprofielen voor de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en het overgangsgedebied basisonderwijs-voortgezet onderwijs.

24 november 2011 dag van de zorgcoördinator

Voor de vijfde achtereenvolgende keer wordt de Dag van de zorgcoördinator georganiseerd. In congrescentrum De Eenhoorn in Amersfoort zullen die dag zorgcoördinatoren uit alle hoeken van Nederland elkaar ontmoeten om ervaringen, kennis en good practices uit te wisselen. De zorgcoördinatoren in Nederland vormen een veelkleurig gezelschap. De één heeft een taak, de ander heeft een functie. De één heeft er naast het lesgeven een stuk of wat uren per week voor, de ander staat helemaal niet meer voor de klas. Ze hebben met elkaar gemeen dat zij een heel breed werkkterrein bestrijken dat moeilijk te begrenzen is. De dag wordt georganiseerd door de NVS NVL (Nederlandse Vereniging Schooldecanen en Leerlingbegeleiders).

Door deze organisatie is recent een taakomschrijving opgesteld.

In het programma veel aandacht voor Passend Onderwijs en voor vele onderwerpen die samenhangen met het werk van de zorgcoördinator.

Aan minister Van Bijsterveldt zal op die dag het takenpakket van de zorgcoördinator worden aangeboden. Meer informatie over het programma van deze dag en over het werk van de NVS NVL via de volgende link: <http://www.nvs-nvl.nl>

U vindt daar ook de taakomschrijving van de zorgcoördinator.

Uit de vissenkomp in de rivier

Met autisme naar het vervolgonderwijs

Het project *'Uit de vissenkomp, in de rivier'*, is een onderzoek naar wat jongeren met autisme, hun ouders en de school nodig hebben om hun schoolloopbaan tot een succes te laten worden. Door het Autisme Steunpunt Midden Brabant en MEE Regio Tilburg is het project opgezet en uitgevoerd. Het project werd gesubsidieerd door de Stuurgroep Passend onderwijs Midden-Brabant.

Door het autisme wordt de continuïteit van de schoolloopbaan van leerlingen met autisme belemmerd, met name wanneer sprake is van de overgang naar vervolgonderwijs. Een MBO-student verwoordde de stap naar het vervolgonderwijs als volgt:

"Het is alsof je vanuit een vissenkomp in de rivier wordt gegooid".

De overgang van leerlingen met autisme van de school voor speciaal basisonderwijs *Westerwel* naar het regulier voortgezet onderwijs en de overgang van leerlingen met autisme van de Frater van Gemertschool 4TL en 5HAVO naar het vervolgonderwijs (MBO/HBO) werd onderzocht door middel van interviews en vragenlijsten waaraan docenten, ambulante begeleiders, ouders en leerlingen hebben meegewerkt.

Op basis van de verzamelde gegevens zijn handreikingen gegeven om de overgang van leerlingen met autisme naar het vervolgonderwijs te optimaliseren.

Door alle partijen, leerling, ouders en school worden positieve ontwikkelingen gezien in het proces van de overgang van leerlingen met autisme naar een vervolgschool. Dat neemt niet weg dat er nog heel wat wensen op tafel liggen.

Duidelijk is dat op het individuele niveau van leerling/student met autisme maatwerk nodig is. Dit wordt inderdaad en naar tevredenheid geboden.

De vertaling naar de organisatie in de vorm van structurele maatregelen vindt echter nog niet voldoende plaats. Successen zijn te zeer afhankelijk van individuele docenten en van toevallige ontmoetingen tussen scholen.

Het projectverslag kunt u downloaden via onderstaande link:

<http://www.samenwerkingsverbandvomb.nl/downloads/verslagen/Uit%20de%20vissenkom%20in%20de%20rivier.pdf>

19 oktober 2011: Thema-avond "Het jongensprobleem in het onderwijs"

Recent is in de media veel aandacht besteed aan de vraag waar de verschillen in de schoolloopbaan tussen jongens en meisjes toch vandaan komen. Als meisjes structureel meer profiteren van het onderwijs wat zijn dan de achtergronden en verklaringen daarvoor. Komt het door de feminisering van het primair onderwijs, de op samenwerking gerichte werkvormen, het leergedrag? Welke oplossingen liggen dan voor de hand? Gescheiden lessen, scholen of toch meer aandacht aan de verschillende leerstrategieën van jongens en meisjes.

Kortom veel vragen en alle reden voor Feniks, Stedelijk Centrum voor Emancipatie om een thema-avond te houden over dit onderwerp en wel op woensdag 19 oktober 2011. De bijeenkomst wordt gehouden in Feniks, NS Plein 17, Tilburg. Aanvang: 20.00 uur. Irma van Hezewijk, Fontys Fydes geeft een toelichting op de probleemstelling en historische achtergrond daarvan. Aan de hand van stellingen discussiëren de aanwezigen met een deskundig forum bestaand uit diverse vertegenwoordigers (beleid en uitvoering) uit alle typen onderwijs, om zo te komen tot verdieping en mogelijke aanbevelingen om de schoolloopbaan van jongens te verbeteren en die van meisjes op peil te houden. Aanmeldingen voor de avond graag vóór 18 oktober via e-mail: info@fenikstilburg.nl

Autisme in partnerrelaties

Op zaterdag 19 november 2011 organiseert de Nederlandse Vereniging voor Autisme in de Reehorst te Ede een themadag over Autisme in partnerrelaties. Deze dag is bedoeld voor echtparen/partners van wie één van beiden (een sterk vermoeden van) autisme heeft. Maar ook voor psychiaters, psychologen, huisartsen, relatietherapeuten, hulpverleners binnen GGZ en MEE en andere geïnteresseerden biedt deze themadag veel (praktijk) informatie. Als je te maken hebt met autisme in je partnerrelatie kan er veel mis gaan. Hoe is er samen te leven als verschillen zo voelbaar, zo ondergronds doorwerken en je er maar niet de vinger op kunt leggen wat er dan precies misgaat. Bij zowel de partners zelf als de naaste omgeving kan dit leiden tot eenzaamheid, verdriet en andere verschijnselen. Ook de hulpverlening is zich hier niet altijd van bewust. Op de homepage van de website van de NVA: www.autisme.nl klikt u op de button "themadag Autisme in partnerrelaties".

Debatavond Jongeren als mantelzorger

Volgens de laatste schattingen zou bijna een kwart van de Nederlandse jongeren tot 25 jaar opgroeien met een zieke broer, zus, ouder of ander familielid. Dat kan om een handicap gaan, een lichamelijke ziekte of bijvoorbeeld een verslavingsprobleem. In Noord-Brabant gaat het dan om ongeveer 90.000 jongeren die thuis dingen doen die eigenlijk niet bij hun leeftijd en ontwikkeling passen. BrabantBalie organiseert daarom op 15 november een debatavond over 'jongeren als mantelzorger', om aandacht te vragen voor deze vaak vergeten groep.

Hoe gaan scholen om met deze jongeren? Wat is het effect van deze zorgrol op jongeren? Hoe beïnvloedt het hun levensloop? Is het een 'probleem van ouders en lossen jongeren dit 'natuurlijk op of is er meer aan de hand?

Praten we deze jongeren een hulpverleningscircuit in of wordt het beter voorkomen dan genezen? Wat is de invloed van de PGB-bezuinigen op deze situatie? Gemeenten zijn in het kader van de WMO verantwoordelijk voor een goed verloop van de mantelzorg. In hoeverre is er bij gemeenten aandacht voor deze groep jongeren? De debatavond wordt op 15 november gehouden in Theater De Nwe Vorst, van 20.00 - 22.00 uur. Toegang is gratis. Aanmelden kan via debat@brabantbalie.nl.

Week van het geld: schuldenproblematiek jongeren: 7 – 11 november

Het aantal jongeren dat in de schulden zit groeit hard. Uit onderzoek is gebleken dat jongeren, vaker dan anderen, in de financiële problemen komen. Van de jongeren die nog bij hun ouders wonen heeft een derde een schuld van ongeveer € 750,-.

Van de jongeren, die op zichzelf wonen, heeft twee derde een schuld van gemiddeld € 1750,-. Veel jongeren blijken lenen een doodnormale zaak te vinden. Voor een groot deel van deze jongeren groeien de schulden uit tot problematische schulden.

Met soms grote gevolgen zoals stress, schooluitval, criminaliteit.

Bij het voorkomen en tegen gaan van schulden bij jongeren is er een belangrijke rol weggelegd voor de professionals die met jongeren werken zoals docenten, loopbaan-begeleiders, (school-) maatschappelijk werkers, gezinscoaches en jongerenwerkers.

Maar ook voor andere jongeren, ervaringsdeskundigen.

Van 7 tot en met 11 november 2011 is de 'Week van het geld'.

De gemeente Tilburg wil deze week aangrijpen om het probleem van jongeren & schulden hoog op de politieke en maatschappelijke agenda te zetten.

De gemeente stelt € 1000,- beschikbaar voor het organiseren van een initiatief dat tijdens de Week van het geld plaatsvindt. Het initiatief kan verschillende vormen hebben bijvoorbeeld een event, video, kick-off, debat etc.

Het initiatief moet voor 21 oktober aangemeld zijn bij: tim.jaddoe@tilburg.nl

De activiteiten worden opgenomen in een stedelijke agenda van de Week van het geld.

In de week van het geld staat ook de laatste ketenbijeenkomsst armoedebestrijding van dit jaar gepland 2011 of de plaatselijke pers!

Meer informatie: Tim Jaddoe Projectleider armoede, I&S, Sociale Zaken gemeente Tilburg

Conferentie 'Ana Fien: waar ben ik' 3 november 2011

Op 3 november 2011 vindt de afsluiting plaats van het project Diversiteit in het zorg- en adviesteam. De aanleiding voor het starten van het project waren de eerder gesignaleerde problemen door de politie: onder meer suicide bij (allochtone) meisjes. Gebleken is dat de hulpverlening binnen en buiten de school deze meisjes doorgaans alleen bereikt wanneer problemen (te) hoog zijn opgelopen, of in crisissituaties. Hoe kan dat verbeterd worden, hoe kunnen signalen eerder wordt opgepikt en hoe kan de samenwerking tussen onderwijs, instellingen, ouders en de meisjes verbeterd worden?

In deze middag wordt de verbinding gemaakt tussen wetenschap en praktijk en bespreken we ervaringen, worden we geïnformeerd over onderzoek en formuleren we aanbevelingen voor de toekomst.

Gonneke Stevens van de Universiteit van Utrecht gaat in op het onderzoek naar internaliserende problematiek van allochtone meisjes. Jeanne Curvers van Tilburg University gaat in op de evaluatie van het project. Jos Derksen gaat in gesprek met zorgcoördinatoren en begeleidsters van meidengroepen. Tot slot worden aanbevelingen geformuleerd in een forum. Aanvang 13.00 uur; sluiting 16.30 uur.

Locatie: Tilburg University, Esplanade gebouw Black Box

Aanmelden kan tot 19 oktober via: info@cbvtilburg.nl

Nieuwe website: stop je angst

Op 21 september lanceerde de Angst Dwang en Fobie Stichting een website speciaal voor 12- tot 18-jarigen: www.stopjeangst.nl. Deze geeft informatie over diverse vormen van angsten, fobieën en dwanghandelingen. Ook kunnen jongeren een test doen, is er informatie over professionele hulp en zijn er tips voor ouders. Verder kunnen jongeren, als zij een wachtwoord hebben, via een forum met elkaar praten en informatie uitwisselen

Praktijkonderwijs: "DOE EENS GEK: EEN PASSIONELE ONTMOETING".

Op 11 november a.s. wordt in het Koning Willem II stadion een studiedag gehouden voor alle medewerkers van de scholen voor praktijkonderwijs in Noord-Brabant. Er wordt in deze woelige en voor het praktijkonderwijs onzekere tijd op de scholen keihard gewerkt om goed praktijkonderwijs te realiseren. Vaak wordt geconstateerd dat het merendeel van de medewerkers van scholen voor Praktijkonderwijs werkt met een speciale passie voor de doelgroep. Op de dag is er een moment om met elkaar kennis te maken, uit te wisselen en te netwerken. De verwachting is dat er ruim 400 deelnemers deelnemen. De medewerkers van de scholen zorgen voornamelijk zelf voor een invulling van het programma door ruim 30 workshops.

Drie rapporten over Passend Onderwijs

In de afgelopen maand is een drietal rapporten verschenen over de voortgang van Passend Onderwijs. De Onderwijsraad schrijft een advies over het concept-voorstel Passend onderwijs. De ECPO komt met twee inhoudelijke rapporten. Van deze drie rapporten hieronder een samenvatting en de link om het rapport te downloaden.

Passend onderwijs voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

In dit rapport formuleert de Onderwijsraad het advies over het concept-wetsvoorstel passend onderwijs. In het algemeen wordt het wetsvoorstel onderschreven en is men positief over het vereenvoudigen van het stelsel van speciale onderwijszorg, het scheppen van een duidelijke verantwoordelijkheidsdeling en het hanteren van een bestuursmodel met ruimte voor maatwerk. De raad is van oordeel dat het succes gezocht moet worden in de relatie tussen leraar, leerling en ouders. Dit vraagt om professioneel onderwijspersoneel. Een hoog niveau van het initiële opleidingstraject vormt daarbij de beste garantie voor goed onderwijs voor leerlingen die speciale zorg nodig hebben. De raad plaatst ook kanttekeningen bij onderdelen van de voorgestelde wetgeving. Die hebben onder meer te maken met het te korte tijdsbestek waarin veel zaken geregeld moeten worden door nieuw te vormen samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Bovendien loopt de samenwerking vooruit op wetgeving. Afspraken maken zonder wettelijk kader is moeilijk werkbaar. De wet zou daarom pas in werking moeten treden tenminste twee volledige schooljaren nadat de Eerste Kamer de wet heeft aangenomen.

Via deze link komt u bij het rapport van de Onderwijsraad:

<http://www.onderwijsraad.nl/publicaties/2011/passend-onderwijs-voor-leerlingen-met-een-extra-ondersteuningsbehoefte/item4453>

Over de grenzen van de leerkracht

Dit rapport zet de leraar in het kader van Passend onderwijs centraal. Onderwijsjournalist Jelle van der Meer bezocht een dertigtal basis- en middelbare scholen voor een onderzoek naar de mogelijkheden van passend onderwijs. Al die bezoeken vormden de bouwstenen voor dit leesbare rapport. Iedereen is er van overtuigd dat de leraar dé sleutelrol vervult bij het realiseren van Passend Onderwijs. Om dat verder aan te tonen heeft de ECPO deze keer niet gekozen voor de traditionele weg van wetenschappelijke analyse, maar voor een 'journalistieke' verkenning. Het schetst een authentiek, herkenbaar en levendig beeld van de positie van de leraar in Passend Onderwijs.

Van der Meer eindigt zijn inleiding als volgt: "Dit verhaal is geschreven door een, soms zeer verbaasde, buitenstaander."

<http://ecpo.nl/nl/p4e3ab11e2dd70/publicaties-ecpo.html>

Passend onderwijs aan leerlingen met gedragsproblemen

Dit rapport doet verslag van een onderzoek dat door Oberon is uitgevoerd in opdracht van de ECPO. Ook in dit rapport zijn ook leraren zelf aan het woord.

Zij vertellen hoe zij in de dagelijkse praktijk van het voortgezet onderwijs vorm geven aan Passend onderwijs en wat zij daarbij nodig hebben.

Op basis van de gesprekken wordt de volgende top 3 samengesteld:

1. Structuur bieden en consequent zijn.
2. Investeren in een goede relatie met de leerlingen.
3. Flexibel zijn.

Docenten worden dus beschouwd als de spil waar Passend onderwijs om draait maar, om dat waar te kunnen te maken moet gezorgd worden voor goede randvoorwaarden en faciliteiten, zoals een duidelijke schoolvisie op Passend onderwijs, een goede zorgstructuur, schoolbrede afspraken en regels, voldoende handen in de klas ed.

Ook samenwerking is een cruciale factor om Passend Onderwijs waar te kunnen maken.

Vooraf wordt het belang van leerlingbespreking en overleg over zorgleerlingen onderschreven. Tot slot wordt gewezen op het belang van deskundigheidsbevordering.

<http://ecpo.nl/nl/p4e45192e41ff9/publicaties-in-opdracht-van-ecpo.html>

Belangrijke data

5 oktober	Studieochtend Onderwijszorgprofielen Deelnemers vertegenwoordigers WSNS verbanden, REC Midden-Brabant, SWV VO Midden-Brabant
6 oktober	Bovenschoolse PCL. Aanmelden vóór 21 september
6 oktober	BoVo Carrousel Overgang basisonderwijs – voortgezet onderwijs
18 oktober	Stuurgroep SWV VO Midden-Brabant
19 oktober	Thema-avond: Het Jongensprobleem in het onderwijs Feniks, NS Plein 17, Tilburg
20 oktober	Bovenschoolse PCL Aanmelden vóór 5 oktober
3 november	Ana Fien; Waar ben ik Themamiddag Diversiteit in het zorg- en adviesteam.
21 november	Minisymposium De Brede School Tilburg. Ochtendprogramma met lezing door Micha de Winter
24 november	Dag van de zorgcoördinator: info: www.nvs-nvl.nl